

KRONIEK van de ALOUDE SINT-SEBASTIAANS GilDE van HERENTALS.

Provincie Antwerpen - België.

Gilde van Handboogschutters en folkloristische Dansgroep, gesticht vóór 1404

Uit verschillende archiefstukken en geschiedkundige documenten blijkt dat deze Sint-Sebastiaansgilde reeds bestond vóór 1404, hetgeen door de historici aanvaard wordt. Zij is stellig één der oudste Kempische schuttersgilden en de enige nog bestaande van de vier historische schuttersgilden die Herentals in de loop der eeuwen binnen haar muren heeft gekend.

Met haar zeer merkwaardig cultureel-historisch verleden beoefent deze gilde nog steeds en uitsluitend autochtone folklore- en volkskunst, zowel in het handboogschieten als bij de traditionele gildedansen en zang in haar eigen traditionele Kempische kledij.

Op geschiedkundig vlak had de gilde steeds tot taak de veiligheid en het behoud van haar stad of gemeente te waarborgen met pijl en boog haar eigen inwoners tegen de aanvallen van vijanden te beschermen en van ongewenste vreemde invloeden te vrijwaren.

De dreigende teloorgang in de tussenoerlogse periode werd voor deze gilde gelukkigerwijze afgewend door een beslissende aanpak met doelmatige hernieuwing rond 1950. Met haar thans tellende 70 leden, zowel mannen als vrouwen in bijna gelijke verhouding, beleeft deze bedrijvige traditionele groep thans een merkwaardige opbloei met brede uitstraling. Dank zij de regelmatig gehouden wekelijkse oefeningen in dans en schietspel, weet zij zich op de jaarlijkse gildefeesten en op Landjuwelen telkens flink te onderscheiden. Meer dan twintigmaal per jaar verleent zij haar medewerking aan manifestaties en feestelijkheden van culturele, sociale of volkskundige aard.

In 1968 verwierf deze gilde met glans de gouden medaille op de "Dag van de Vlaamse Volksdanskunst" te Schoten, en in 1970, bij de vijfjaarlijkse grote feesten der Kempische Gilde, veroverde zij net ruime voorsprong de hoogste gildetrofee van het "Landjuweel". Op haar palmares, waarover hierna uitvoeriger uitgeweid wordt, prijkt de herhaalde deelname aan internationale Folklore-Festivals in Spanje, Portugal, Nederland, Duitsland, Frankrijk, Joegoslavië en Oostenrijk; verdere contacten met andere Europese landen zijn intussen aan de gang.

De Herentalse Sint-Sebastiaansgilde is daarenboven de enige Kempische Gilde die kan bogen op een rijk repertorium van streekeigen, autochtone gildedansen, welke zij steeds in verzorgde uniforme gildekledij uitvoert. Uit dit gildelijk danspatrimonium, waarvan verder een meer gedetailleerde opsomming volgt, biedt deze gilde U een ruime keuze aan, die stellig uwe belangstelling en waardering zal opwekken.

Door het beoefenen van "Het Edele Spel met den Handboghe" met het trouw blijven aan oude costumen en tradities, in de "Caerd" (reglement) beschreven, met het uitvoeren van echte zinrijke oude gildedansen, met volksliederen en oude muziek, houden de Gildebroers en -zusters van Herentals het waardevolle Kempische Gildeleven met de nodige geestdrift in ere, uit eerbied voor het volkskundige en sociaal-culturele erfgoed hunner voorouders en als onderpand en getuigenis van onderlinge vriendschap, maatschappelijk dienstbetoon en schoonheidsbeleven in fiere Kempentrouw.

Naar best vermogen worden zij hierin aangespoord, gesteund en geleid door een zes-koppige Bestuursraad, die bestaat uit: de Hoofdman (leider der vereniging), de Koning der schutters (inrichter der handboogtornooien), de Eerste Deken (1° Adjunkt), de Tweede Deken (2° Adjunkt), de Penningmeester (beheerder der gelden) en de Griffier (secretaris). Deze Raad wordt bijgestaan door enkele raadgevende oudere gildebroers die wegens hun uitzonderlijke verdiensten in het gildeleven tot oudermannen werden verheven.

Op nationaal vlak is deze Gilde over alle Provincies van België, zowel in Wallonië als in Vlaanderen, reeds in meerdere steden en gemeenten met succes de vertolkster geweest van eigen gebruiken en gewoonten uit het verleden. Talrijke gelukwensen zijn hierover bewaard.

Vele erekentekens en herinneringsmedailles ontving deze Aloude Sint-Sebastiaansgilde bij haar succesvolle deelname aan Internationale Festivals:

- In Nederland vertoefde de Gilde in 1966 te Zelhem 6 dagen lang met zang en dans tussen een 10-tal groepen uit meerdere landen.
- In 1967 ondernam de Gilde een 12-dagen lange reis naar het verre en zonnige Portugal waarbij vooral werd opgetreden op de bestemmingsplaats Santarem, en verder, gedurende de reis en het verblijf te Lissabon, Salamanca, San Sebastian en andere kleinere steden en gemeenten in Spanje en Portugal.
- In 1968 was zij 5 dagen de eregaste van "La Bourrée Limousine" uit het verre Brive-la-Gaillarde in Frankrijk waar zij op het Festival herhaaldelijk zeer in de kijker liep, vooral ook bij de eveneens uitgenodigde Turkse Folkloregroep "Türk Folklor Kurumu".
- In 1969 werd zij door voornoemde Turkse groep uitgenodigd op het grootse Festival van Istanbul in Turkije. Wegens plots ontstane politieke moeilijkheden werd dit Festival afgelast en moest de Gilde noodgedwongen haar inmiddels 14-dagen lange, georganiseerde gildereis inkorten tot Joegoslavië, met fantastische opvoeringen in de Kroatische grootsteden Zagreb en Opatija.
- In 1970 werd de Gilde één der beste deelneemsters aan de uitbundige 2-daagse "EUROPEADE" te Herzogenaurach nabij Nürnberg in Duitsland. Vooraf vertoefde ze nog 8 dagen in het prachtige Odenwald, ten zuiden van Darmstadt, met zeer geslaagde opvoeringen te Heerfelden, Erbach en Michelstadt.
- In 1971 ondernam de Gilde een meer ontspannende gildereis naar het prachtige Salzburgerland in Oostenrijk, met nochtans verleende medewerking aan folkloristische en toeristische feesten in de streek van Zeil am See en Saalbach-Hinterglemm.
- In 1972 kwamen er meer eendagsreizen op het agenda met, bij onze Zuiderburen, optochten en dansdemonstraties te Lens, Valenciennes en Calais in Frans-Vlaanderen;
- 1973 was voor onze Gilde wel meer een uitbreidend contactjaar: voor de toekomst werden door meerdere ledengroepjes bij hun persoonlijke vacantiereis vele internationale folkloristische contacten gelegd, mede door hun deelname aan Festivals te Wevelsburg (Duitsland), in en rond Edingburgh, Glasgow en Dundee (Schotland), Nuoro (Sardinië), de streek van Porto (Portugal) en Zagreb (Joegoslavië).

Uit het rijke dansrepertorium dezer Gilde komen vooral volgende gildedansen op het voorplan:

- deWandeling : begroetingsdans ;
- de Klapschottisch : onthaaldans bij verhuis.
- dePolka Saluwee : wandeldans met de folklore van de boerenverhuis, met begroeting en afscheid.
- de Bruiloftsdans : vinnige vreugdedans bij een boerenbruiloft.
- de Rozenwals : uitbeelding van een levendig rozenboekje voor het jonge bruidspaar.
- de Kegelaar : intrededans van een nieuw lid in de Gilde.
- de Oogstkoekenkermis : prachtige oogstdans bij het maaiwerk der boeren op het graanveld.
- de Molenmazurka : luisterrijke oogstfeestdans, uitgevoerd in de nabijheid van de molen tijdens het malen van het graan.
- de Meiboombans : vinnig wisselende kringdans bij het planten van de Meiboom.
- Mieke Stout : ontspanningsdans.
- de Kadril van Kampenhout: ontmoetingsdans op kermisfeesten.
- de Kadril van Achtel : amusementsdans met rijke afwisseling aan figuren.

- de Kadril van Maldegem : lustige vermaakdans met 4 dansparen .
- de Hal- en Bergenkermis : verzoeningsdans.
- de Trawantel de oudst-bekende Vlaamse stokkendans (14° eeuw) dans van ontvoogding en vrijheid, die de opstand van de gemeenschap tegen de onderdrukking en machtsdwang uitbeeldt; (de ring is het symbool van het juk) .

Ter afwisseling beschikt de gilde nog over de kennis van een hele reeks gemeenschapsdansen, met of zonder deelname van toeschouwers

Naargelang het verzoek van de feestinrichters kan de duur van een optreden schommelen tussen 20 en 120 minuten, bij een uitvoering in één of meerdere delen.

De muzikale omlijsting wordt verzorgd door eigen gildebroers met 2 trekkzakken (accordeon), 1 dwarsfluit en 1 tamboer(trommel) in hun normale opstelling.

Samen met de medewerking van een degelijke groep vendeliers (vendelzwaaiers) kan bij folkloristische optochten en culturele manifestaties aldus ruime variatie aan kleur, muziek en dans ten beste gegeven worden.

Al onze gildeactiviteiten dragen uitsluitend het karakter om bij de mensen de vrede, de vriendschap en de broederlijkheid te bevorderen in een ontspannende atmosfeer van vreugde en vermaak.

Op aanvraag wordt bij de uitvoering de betekenis der uit te voeren dansen in een bondige uiteenzetting bereidwillig toegelicht.

Naar gelang de omvang der te leveren prestaties, de duur van liet verblijf en de reisafstand werd, voor dergelijke uitvoeringen, met de inrichters steeds een financiële regeling getroffen.

Herentals, 7 November 1973 •

Namens de Gilderaad:

voor de Hoofdman: JANSSENS R.

de griffier:

Huysmans E.
Molenvest, 70
B-2410 Herentals
Telef.:(014) 22550.